ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ЯАМ

ХАЛДВАРТ ӨВЧИН СУДЛАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ТӨВИЙН 2021-2024 ОНЫ ХӨГЖЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

ХӨСҮТ-н Ерөнхий захирал,
Анагаах ухааны доктор, Профессор Д.Нямхүү

АГУУЛГА

1. Товч танилцуулга
2. Халдварт өвчний өнөөгийн байдал, үйл ажиллагаа
3. Хөгжлийн төлөвлөгөө

Бидний тухай

Алсын хараа

Олон улсын жишигт хүрсэн халдварт өвчний хяналт, сэргийлэлт, эмчилгээ, оношилгооны төв болох

Эрхэм зорилго

Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг хүн амын эрэлт хэрэгцээнд нийцсэн, чанартай, аюулгүй, тэгш хүртээмжтэй үзүүлж, олон улсын жишигт нийцсэн төв байна.

Үндсэн чиг үүрэг

Улсын хэмжээнд халдварт өвчний **тандалт сэргийлэлт, оношилгоо, эмчилгээ, эрдэм шинжилгээ, сургалтыг** мэргэжил арга зүйн удирдлагаар хангаж ажилладаг тусгай мэргэжлийн төв байгууллага юм.

Хүний нөөцийн чадавхи

- Нийт 15 алба, 3 нэгж, 42 тасагт **749** ажилтантай.
- Эмч, эмнэлгийн ажилчдын **53,6%** нь боловсрол болон мэргэжлийн зэрэг цолтой.
- **Эрдмийн зөвлөл нь 33** эрдэмтдийн бүрэлдэхүүнтэй ажиллаж байна.

Боловсролын зэрэг	Нийт
Анагаахын ухааны доктор	11
Биологийн шинжлэх ухааны доктор	1
Магистрын зэрэг	65
Нийт	**77**

Мэргэжлийн зэрэг	
Профессор	1
Дэд профессор	1
Клиникийн профессор	48
Мэргэжлийн зөвлөх зэрэгтэй их эмч	3
Мэргэжлийн тэргүүлэх зэрэгтэй их эмч	66
Ахлах зэрэгтэй их эмч	54
Тэргүүлэх зэрэгтэй сувилагч, эмнэлгийн тусгай мэргэжилтэн	32
Ахлах зэрэгтэй сувилагч, эмнэлгийн тусгай мэргэжилтэн	120
Нийт	**325**

Хууль эрхзүй

1. Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн тухай хууль, 2010 он
2. Эрүүл мэндийн тухай хууль, 2011 он
3. Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хууль, 2015 он
4. Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний тухай хууль, 2016 он
5. Эрүүл ахуйн тухай хууль, 2016 он
6. **Дархлаажуулалтын тухай хууль , 2000 он**
7. **Хүний дархлал хомсдолын вирусийн халдвар, дархлалын олдмол хомсдолоос сэргийлэх тухай хууль, 2012 он**
8. **Коронавируст халдвар /ковид-19/-ын цартахлаас урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх, нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах тухай хууль, 2020 он**

Бодлогын бичиг баримт

УИХ-ын тогтоол

1."Алсын хараа-2050" Монгол улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого
2.Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр

Нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдал үүссэн үед салбар хоорондын хамтын ажиллагааг идэвхжүүлж, эрүүл мэндийн байгууллагуудын нөөцийн бэлэн байдлыг хангаж, эрсдэлийн үнэлгээнд үндэслэн, хариу арга хэмжээг оновчтой авч хэрэгжүүлэхийн зэрэгцээ дархлаажуулалтыг хүн амд хүртээмжтэй хүргэнэ.

Олон улсын түвшинд

Бүсийн түвшинд

Үндэсний түвшинд

Үндэсний түвшинд хэвлэгддэг сэтгүүл

Халдварт өвчний өнөөгийн байдал, үйл ажиллагаа

Ази, Номхон далайн баруун бүсийн Шинэ болон сэргэж буй халдвартай тэмцэх стратеги (APSED)

Халдварт өвчний өнөөгийн байдал, үйл ажиллагаа

Тэргүүлэх өвчлөл (2009-2019 он)

Он	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Тэмбүү											
Салхинцэцэг											
Сурьеэ											
Энтеровирус											
Цусан суулга											
Хоолны хордлого											
Гепатит А											
Гахай хавдар											
Улаанбурхан											
		158-23.5	23.6-14.4	14.3-7	6.2-1	0.8<					

Халдварт өвчний өнөөгийн байдал, үйл ажиллагаа

2010-2019 онд бүртгэгдсэн дэгдэлтүүд

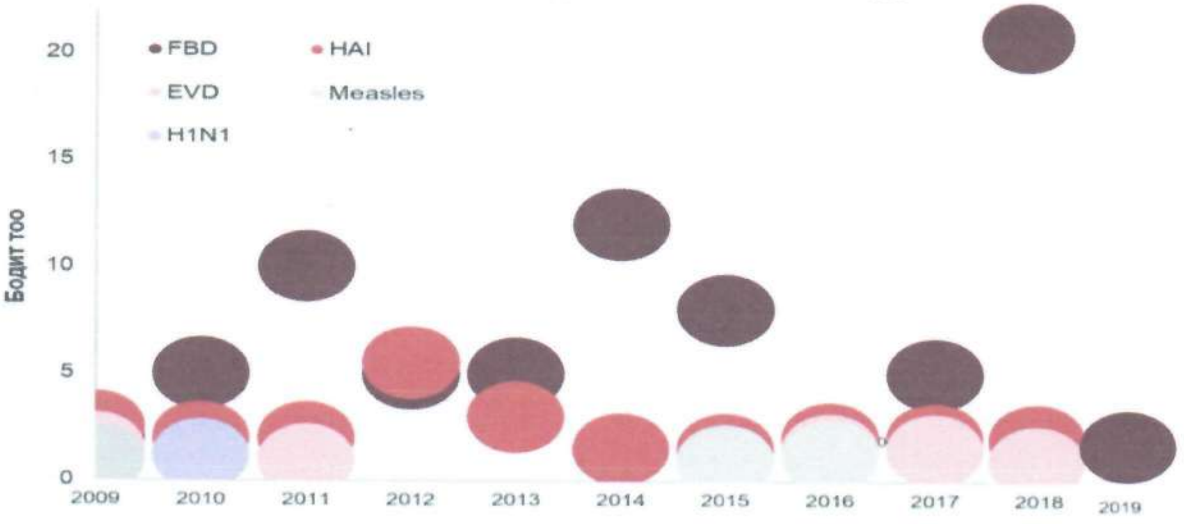

Халдварт өвчний өнөөгийн байдал, үйл ажиллагаа

Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн нийт халдварт өвчин сараар, 2019, 2020*

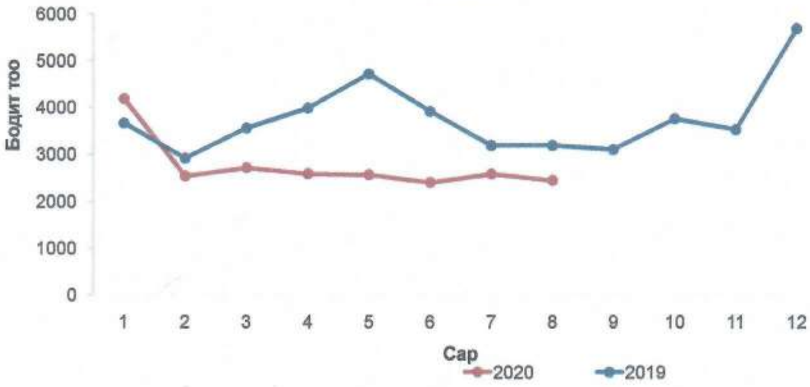

COVID-19 цартахлын нөхцөл байдал

22 547 иргэн тандалт судалгаанд хамрагдаж, давхардсан тоогоор 59 208 удаа шинжилгээ хийсэн.

БАТЛАГДСАН	ЭДГЭРСЭН	ЭМЧЛҮҮЛЖ БАЙГАА
311	300	11

НАСНЫ БҮЛЭГ	ХҮЙС	ДУНДАЖ ОР ХОНОГ
6-84 нас	Эр – 213(68.7%) Эм – 97(30.4%)	30 (14-64 хоног)

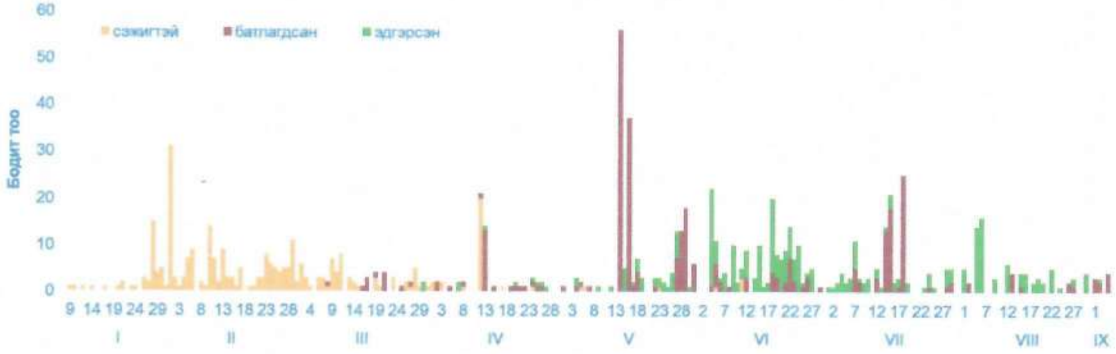

COVID-19 цартахлын нөхцөл байдал

COVID-19 цартахлын үеийн оношилгоо

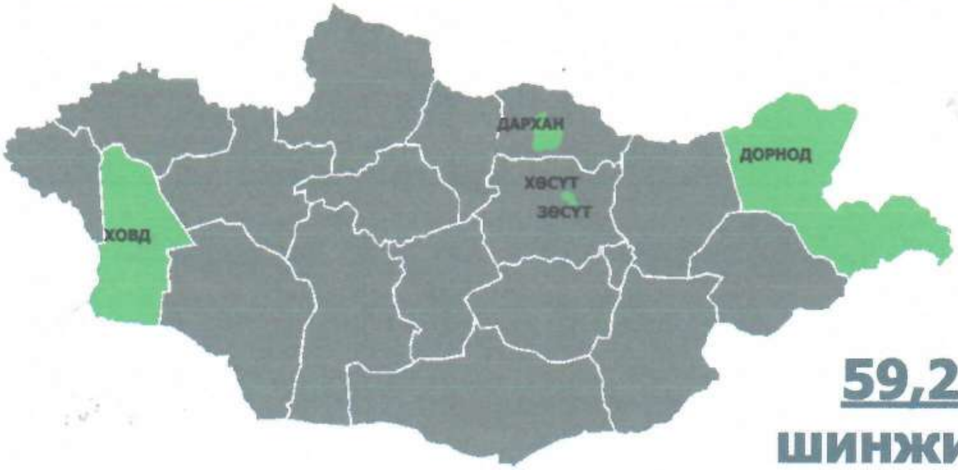

59,208

шинжилгээ

Эерэг (+311)

COVID-19 цартахлын нөхцөл байдал

COVID-19 оношилгооны лабораторийн хүртээмжийг өргөжүүлж, сайжруулах:

- Орон нутагт Дорноговь, Өмнөговь, Замын-Үүд
- Нийслэлд ЗӨСҮТ, Эх хүүхдийн эмнэлэг лабораторийн Оношилгооны чадавхи бий болгож, бэхжүүлж байна.

Томуугийн тандалтын тогтолцоо

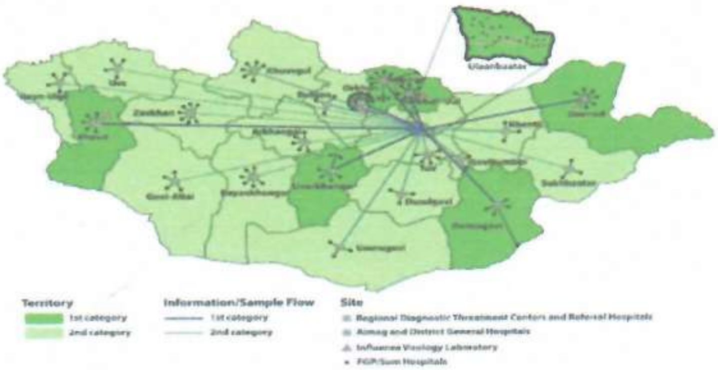

Амбулаторид суурилсан

Томуугийн харуулдан тандалтын нэгж нийт - **115**

- I зэрэглэл - **61**
- II зэрэглэл - **54**

Эмнэлэгт суурилсан

Томуугийн харуулдан тандалтын нэгж нийт - **37**

- I зэрэглэл - **17**
- II зэрэглэл – **20**

Вирус судлалын лаборатори - 6

- ХӨСҮТ-ийн Вирус судлалын лавлагаа лаборатори, 5 салбар лаборатори (Орхон, Дархан-Уул, Ховд, Дорнод, ЭХЭМҮТ)

Цахимд суурилсан тандалт

ТТӨ, АЗЦХХ-ын хөдлөлзүй

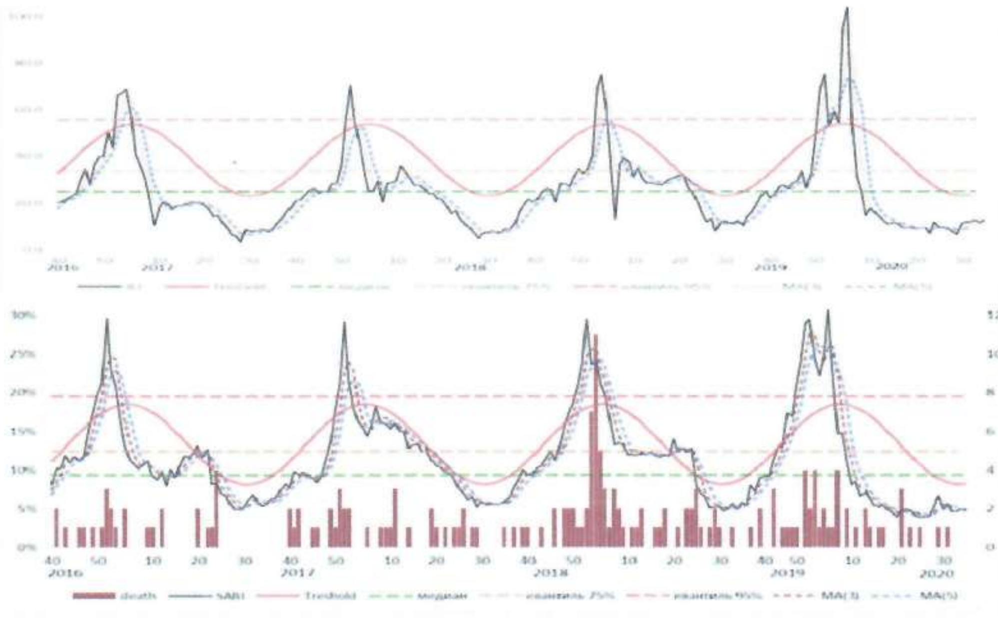

Халдварт өвчний өнөөгийн байдал, үйл ажиллагаа

Тарилгатай халдварт өвчин, вакцины хамралт, 1960-2019 он

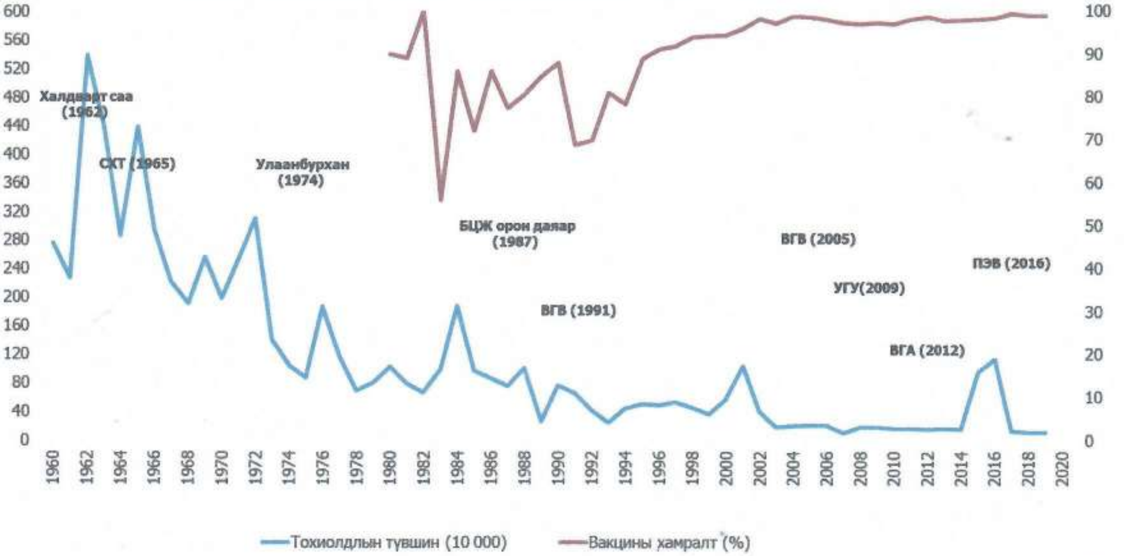

17

Халдварт өвчний өнөөгийн байдал, үйл ажиллагаа

Вакцин, биобэлдмэлийн үндэсний төв агуулах (110м /110,000л)

2007 он
Төсөл бичиж, НҮБХС дэмжсэн, 700,000$ санхүүжилт

2008 он
Үндэсний төв агуулах ашиглалтанд орсон.
(ДЭМБ-ын стандартын дагуу баригдсан, вакцин хадгалах хүчин чадал 3 дахин ихэссэн, хөргөгч бүхий автомашинтай болсон)

2013 он
ХӨСҮТ төсөл бичсэн - ДЭМБ санхүүжилт - Нэмэлт өрөө

2014 он
4 хүйтэн өрөө +2 - +8 хэм, Багтаамж 110м /110,000л

Монгол улсын хэмжээнд **583 дархлаажуулалтын нэгжийг** мэргэжил арга зүйн удирдлагаар ханган, хүйтэн хэлхээний тоног төхөөрөмжийг ашиглаж, вакциныг чанартай хадгалж, тээвэрлэж, түгээдэг.

Улирлын томуугийн дархлаажуулалт

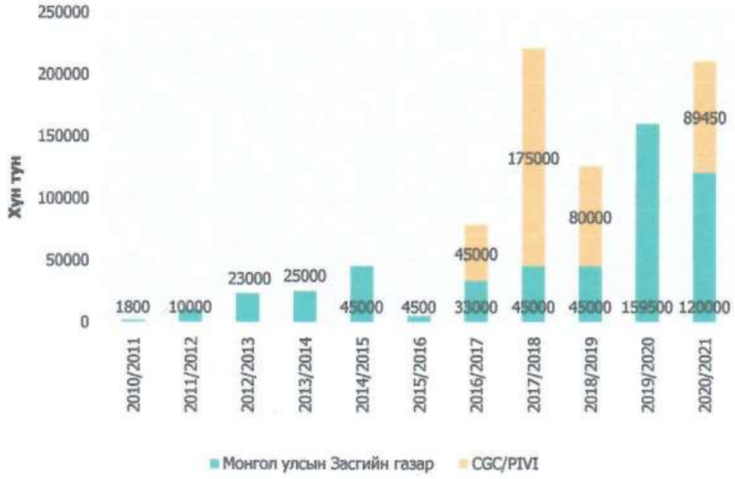

Халдварт өвчний өнөөгийн байдал, үйл ажиллагаа

Олон эмэнд тасалтай сүрьегээр оношлогдсон байдал (n=2860), эмчилгээний хамрагдалт (n=2189), 2003-2019 он

Халдварт өвчний өнөөгийн байдал, үйл ажиллагаа

STREAM – ОЭСТ-ийн эмнэлзүйн туршилт үр дүн

Нэгдүгээр шат (2012-2017)

Хоёрдугаар шат (2016-2022)

Сүрьеэгийн илрүүлэлтийг нэмэгдүүлэх хүрээнд улсын хэмжээний тоног төхөөрөмжийн ханган нийлүүлэлт

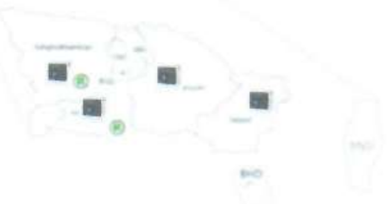

- Одоогийн байдлаар 29 (21 аймаг, 4 дүүрэг, 2 хорих, 1сум, ХӨСҮТ)
- Одоогийн байдлаар 15 Xray
- Нэмж 12 GeneXpert захиалагдсан
- Нэмж 10 Xray захиалагдсан

Халдварт өвчний өнөөгийн байдал, үйл ажиллагаа

Төрөлхийн тэмбүүгийн халдвар 100,000 амьд төрөлтөд /2013-2019 он/

Улсын хэмжээнд 2020 оны эхний 8 сарын байдлаар төрөлхийн тэмбүүгийн **18** тохиолдол бүртгэгдсэн байна. Үүнээс: нас баралт- **3**, амьгүй төрөлт-**7**

ХДХВ-ийн халдвар эхээс хүүхдэд дамжсан тохиолдол болон эмнэлгийн дотоод халдвар бүртгэгдээгүй

Халдварт өвчний өнөөгийн байдал, үйл ажиллагаа

Монгол улсад бүртгэгдсэн ХДХВ-ийн халдварын тохиолдлын талаарх тойм
(2020 оны эхний 8 сарын байдлаар)

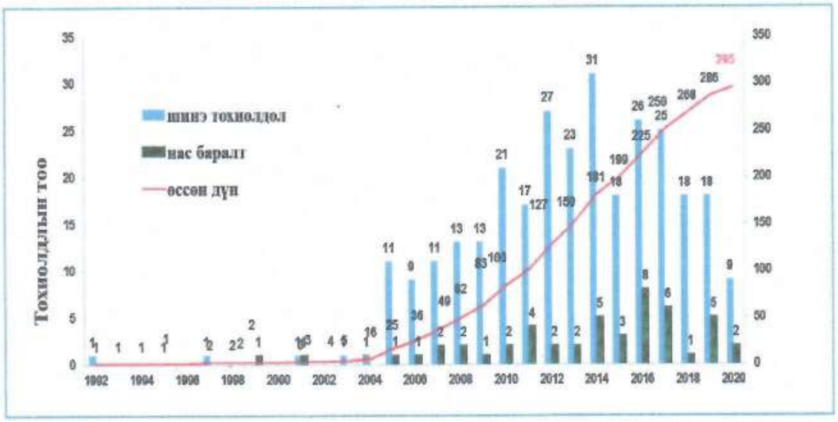

Насны ангилал

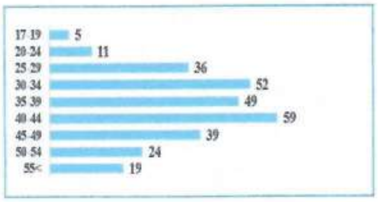

Тэмбүүгийн өвчлөл яагаад тогтвортой өндөр түвшинд байна вэ?

Нийт хүн амын дунд үнэхээр их тархсан байна уу?

Халдварт өвчний өнөөгийн байдал, үйл ажиллагаа

- **8568 м2 талбай, 5 давхар BSL-3 лаборатори ашиглалтанд орно.**
- **Тохижилт, үйл ажиллагаатай холбоотой 1.2 тэрбум төгрөгний санхүүжилт батлагдсан**

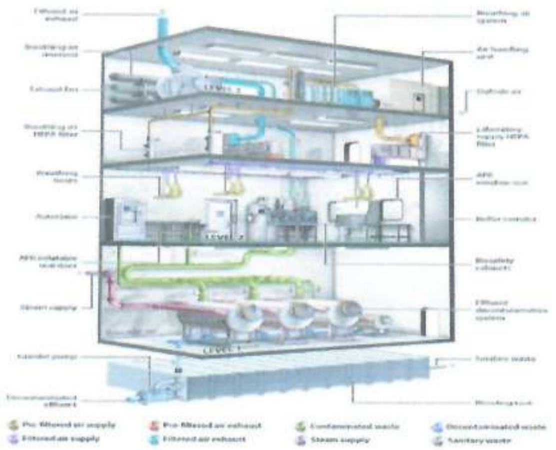

2021-2024 оны хөгжлийн төлөвлөгөө

SWOT шинжилгээ

S Давуу тал	W Сул тал	O Боломж	T Аюул
• Эрхзүйн орчин	• Хүний нөөцийн хөгжлийн хөтөлбөрийн шинэчлэл	• Эрдэм шинжилгээ, судалгаа шинжилгээ өргөжүүлэх	• Эмч, эмнэлгийн ажилчдын аюулгүй байдал
• Олон улсын эрүүл мэндийн дүрмийн үндэсний зохицуулагч	• Мэдээлэл солилцох нэгдсэн тогтолцоо хангалтгүй	• Гадаадын нэр хүндтэй сэтгүүлүүдэд судлаачдын судалгааны ажлыг хэвлүүлэн, нийтлүүлэх	• Төвийн барилгын сантехникийн байгууламж
• Эрдмийн зөвлөл	• Халдварт өвчинтэй тэмцэх болон нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой зарим халдварт өвчний хөтөлбөр донор байгууллагуудаас хэт хамааралтай	• Орны нөөцийн ашиглалтыг уян хатан зохицуулах	• Цартахал
• Халдварт өвчний Монголын сэтгүүл	• Санхүүжилт төрөөс хамааралтай	• Сургалт, дадлагын суурь бааз	
• Мэдээ, мэдээллийн тогтолцоо	• Шинжлэх ухааны судалгаа, шинжилгээ дутмаг	• Хавьтал судлалд Go.Data нэвтрүүлэх	
• Лабораторийн үндэсний сүлжээ, гадаад чанарын хяналт	• Төвийн барилга байгууламж бүхэлдээ хэт хуучирсан		
• Талбарын тархвар судлалын хөтөлбөр	• Тоног төхөөрөмж, засвар үйлчилгээний төсөв хүрэлцээгүй		
• Салбар дундын хамтын ажиллагаа, Эрсдэлийн харилцаа холбоо			
• Олон улсын байгууллагын төсөл хөтөлбөр			
• Бүх шатны эрүүл мэндийн байгууллагатай хамтын ажиллагаа			

2021-2024 оны хөгжлийн төлөвлөгөө

Стратегийн тэргүүлэх чиглэл

ХӨСҮТ нь 2021-2024 онд хөгжүүлэх стратегийн 6 тэргүүлэх чиглэл

1. Санхүүгийн тогтвортой байдлыг хангах
2. Хүний нөөцийн хөгжил
3. Эрдэм шинжилгээ, сургалт
4. Халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, хариу арга хэмжээ
5. Тусламж, үйлчилгээнд дэвшилтэт технологи, инновацийг нэвтрүүлэх
6. Мэдээллийн нэгдсэн тогтолцоо, удирдлага

1. Санхүүгийн тогтвортой байдал

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа	Одоогийн байдал	Цаашид хүрэх дүн
ЭМД-н санхүүжилтийг нэмэгдүүлэх	Амбулаторийн үзлэг, шинжилгээ, элэгний архаг үрэвлийн хэвтэн эмчилгээ, 12 нэр төрлийн өндөр өртөгтийн тусламж үйлчилгээ	Өндөр өртөгт тусламж үйлчилгээний нэр төрлийг нэмэгдүүлнэ. Үйлчлүүлэгчийн эдийн засгийн дарамт буурна
Сүрьеэ өвчний эмийг Засгийн газрын санхүүжилтээр тогтвортой нэмэгдүүлэх	Улсын хэмжээний сүрьеэгийн эмийн төсвийн **42% -**г Засгийн газар санхүүжүүлж байна	Засгийн газрын санхүүжилтийг **57%** -д хүргэх
Нийгмийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний үйл ажиллагааны зардлыг төсөвт тусгах	Олон улсын байгууллагын төсөл, хөтөлбөрөөр санхүүжилт авч байна.	Улсын төсөвт үе шаттайгаар тодорхой зардлыг тусгана.
Тоног төхөөрөмжийн шинэчлэл, засвар, үйлчилгээний зардлыг нэмэгдүүлэх	Улсын төсөвт байхгүй	Үе шаттай нэмэгдүүлсэн байна.
Халдварт өвчний тандалт судалгаа, халдварын эрсдэлтэй нөхцөлд ажиллаж байгаа эмч, эмнэлгийн ажилчдын нэмэгдэл хөлсийг нэмэгдүүлэх	2018 оны Засгийн газрын 382 тогтоолоор сүрьеэгийн ажилтанд 30%, халдвартын ажилтанд 10 %	Сүрьеэгийн ажилтанд 50%, халдвартын ажилтанд 30 %

2021-2024 оны хөгжлийн төлөвлөгөө

2. Хүний нөөцийн хөгжил

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа	Одоогийн байдал	Цаашид хүрэх дүн
Ажлын байрны үнэлгээ хийх	Нэгдсэн үнэлгээ хийж байгаагүй	Үнэлгээ хийгдэж, ажлын байрыг оновчтой зохион байгуулна.
Хүний нөөцийн хөгжлийн хөтөлбөр шинэчлэн, хэрэгжүүлэх	Хөгжлийн хөтөлбөр 2016-2020 он	Гүйцэтгэлд суурилсан хүний нөөцийн хөгжлийн хөтөлбөр 2021-2024-ийг боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.
Нийгмийн эрүүл мэндийн ажилтны бүтэц, орон тооны стандартыг боловсронгуй болгох	Төрөлжсөн нарийн мэргэжлийн стандартанд эпидемиологичдын орон тоо тусгагдаагүй	Стандартыг боловсруулж, холбогдох байгууллагуудад хүргэн шийдвэрлүүлэх
Гадаад харилцаа хамтын ажиллагааг өргөжүүлж, хүний нөөцийн чадавхыг сайжруулах	**25** улс оронд сүүлийн 4 жилийн хугацаанд давхардсан тоогоор **193** эмч, мэргэжилтнүүд суралцсан.	1 дахин нэмэгдүүлнэ.

3. Эрдэм шинжилгээ, сургалт

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа	Одоогийн байдал	Цаашид хүрэх дүн
Эрдэм шинжилгээ, судалгааны олон улсын байгууллагуудтай хамтран судалгааны төсөл хэрэгжүүлэх	Улирлын томуугийн эдийн засгийн дарамтын судалгаа (Улаанбаатар хотод), STREAM судалгаа, Сүрьеэгийн эмэнд тэсвэржилтийн үндэсний тандалт судалгаа-III, улаанбурхан, улаануудын эсрэг дархлал тогтцын судалгаа, Пневмококкийн эсрэг вакцины хамралтын чанарын судалгаа, Японы ДЭМАУҮТ-тэй хамтран "ЭБЭ дундах ХВВ-ийн генотипийн тархалтын судалгаа"-г 5, гэх мэт 18 судалгаа	Судалгааны грант авч, судалгааг өргөжүүлнэ
Олон улсын Impact factor өндөр сэтгүүлийн онлайн эрх авч, ашиглах	-	1-2 сэтгүүлийн онлайн эрх авсан байна
Монгол талбарын тархвар судлалын сургалтыг өргөжүүлэх, лабораторийн эмч нарын хөтөлбөрийг боловсруулах, богино хугацааны сургалтын модуль боловсруулж, эхлүүлэх	Талбарын эпидемиологчдийг бэлтгэж байгаа. Одоогоор ХӨСҮТ, ЗӨСҮТ, ЭХЭМҮТ, ХСҮТ, НЭМҮТ, МХЕГ, СЭМҮТ, Мал эмнэлэг, НЭМГ - **71** КОВИД-19 цар тахалтай холбоотой богино хугацааны сургалтын модуль боловсруулж дууссан.	Талбарын лабораторийн болон эпидемиологчдийг нэмж, бэлтгэнэ. Эпидемиологчдийг богино хугацааны сургалтад бэлтгэсэн байна.
Орон нутаг, нийслэлийн захиалгаар халдвартын эмч, мэргэжилтнийг богино хугацааны эрчимжүүлсэн хөтөлбөрөөр тэтгэлэгт сургалтанд хамруулах	Сүрьеэгийн эмчээр 12 аймаг, 5 дүүргийн 31 эмч, БЗДХ, ХДХВ/ДОХ-ийн эмчээр 10 аймаг, 2 дүүргийн 16 эмчийг сургалтад хамруулсан байна. Халдвар хяналтын чиглэлээр эмнэлгийн 479, ариутгагч 60 хүнийг богино хэмжээний сургалтад хамруулсан.	Сүрьеэ судлал, БЗДХ, ХДХВ/ДОХ-ийн эмч дутагдалтай аймаг дүүргийн эмч нарийг бүрэн хамруулна.

4. Урьдчилан сэргийлэх, хариу арга хэмжээ

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа/оролцогч талууд	Одоогийн байдал	Цаашид хүрэх дүн
Халдварт өвчнөөс сэргийлэх, хянах үндэсний хөтөлбөрийг шинэчлэх	2020 онд хэрэгжиж дууснa	Үнэлгээ хийгдэж, 2021-2024 оны хөтөлбөрийг боловсруулна
Элэг бүтэн Монгол үндэсний хөтөлбөрийн үнэлгээ хийх, шинэчлэх /ЭМЯ, ЭМДЕГ, ЭМХТ, ТББ, холбоо, бүх шатны ЭМБ/	2020 онд хэрэгжиж дууснa	Үнэлгээ хийгдэж, 2021-2024 оны хөтөлбөрийг боловсруулна
ДЭМБ-н НДББ-н тарилгатай халдварт өвчин, дархлаажуулалтын 2021-2030 оны стратегийг хэрэгжүүлэх /ОУБ, ТББ, ХСҮТ, НЭМҮТ, бүх шатны ЭМБ/	• Дэлхийн дархлаажуулалтын 2014-2020 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, • Халдварт өвчнөөс сэргийлэх, хянах үндэсний хөтөлбөр, 2016-2020	• Халдварт саа устгасан байдлаа хадгална. • Улаанбурхан өвчний тахал тархалтыг баталгаажуулж батламж эргүүлэн авах, • Бусад тарилгатай халдварт өвчнийг хяналтад авах, • Шинэ вакцин (HPV) нэвтрүүлэх , • Вакцины төв агуулахыг өргөтгөх

2021-2024 оны хөгжлийн төлөвлөгөө

4. Урьдчилан сэргийлэх, хариу арга хэмжээ

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа/оролцогч талууд	Одоогийн байдал	Цаашид хүрэх дүн
Болзошгүй гамшиг, нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үеийн салбар хоорондын мэдээлэл солилцох, хариу арга хэмжээг шуурхай зохион байгуулах журам" Шадар сайдын 08 дугаар тушаалыг шинэчлэн боловсруулах	Болзошгүй гамшиг, нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үеийн салбар хоорондын мэдээлэл солилцох, хариу арга хэмжээг шуурхай зохион байгуулах журам"тушаалын боловсруулж байна.	Тушаалыг бүх түвшинд хэрэгжүүлнэ.
Тохиолдлын удирдлагын тогтолцоо (ТУТ)-г нийслэл, орон нутагт бэхжүүлэх, сургалт зохион байгуулах /Салбар дундын байгууллагууд/	Шадар сайдын А08 тушаал баталсан. ХӨСҮТ, ОБЕГ, МХЕГ, ЗӨСҮТ, 6 аймаг ЭМС-ын тушаал, УОК-ын орлогч даргын тушаалаар батлагдсан ТУТ-оор ажиллаж ШУХАХ-ний10 баг хариу арга хэмжээ авч ажиллаж байна.	ТУТ-г нийслэл, аймаг, дүүргийн түвшинд хэрэгжүүлнэ. Орон нутагт сургалт зохион байгуулна, дадлагажуулна.
КОВИД-19 бэлэн байдал хангах	1. 250 ор бэлэн байна. 2. Эрчимт эмчилгээний сургалтын модуль боловсруулж байна. 3. 7 аймгийн лабораторийн мэргэжилтэнүүдийг бэлтгэсэн.	1. Одоо байгаа 250 орыг 450 болгож, эмч, эмнэлгийн ажилчдыг бэлдэнэ. 2. Эрчимт эмчилгээ болон эмнэлзүйн эмчилгээ бэлтгэгдсэн байна.

2021-2024 оны хөгжлийн төлөвлөгөө

4. Урьдчилан сэргийлэх, хариу арга хэмжээ

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа/оролцогч талууд	Одоогийн байдал	Цаашид хүрэх дүн
БЗДХ, ХДХВ-ын халдвараас урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх, эрүүл мэндийн цогц, чанартай тусламж, үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлж, халдварын тархалтыг бууруулах **/ЗТАЖЯ, УУЯ, НХХЯ, ШШГЕГ, ТББ, бүх шатны ЭМБ, ОУБ/**	1. "Тэмбүүг устгая" аяны хүрээнд нийт хүн амын 10%-ийг тэмбүү илрүүлэх үзлэгт хамруулсан. 2. ХДХВ –ийн халдвартай оношлогдсон хувь 35, РВЭЭ-д хамрагдсан хувь 93, вирусийн ачаалал буурсан хувь 93 байна.	1. 2021 онд 15% тэмбүү илрүүлэх үзлэгт хамруулна. 2. Дэлхийн зорилт (90%, 90%, 90%)-ын түвшинд хүрнэ.
Эхээс хүүхдэд ХДХВ, Гепатит В, Тэмбүү өвчний халдвар дамжихаас сэргийлэх арга хэмжээний хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд мэргэжил арга зүйн удирдлагаар хангах **/ЭХЭМҮТ, аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, ӨЭМТ/**	Мэргэжил арга зүйн удирдлагаар хангаж байна. Нярайд HBsAg, ХДХВ, тэмбүүгийн халдварыг баталгаажуулах, өвөрмөц эмчилгээ хийгдэж байна.	Төрөлхийн тэмбүүг 100 000 амьд төрөлтөнд <50 ХДХВ халдвартай төрөх хүүхдийг 100 000 амьд төрөлтөнд <50, хүүхдэд HBsAg 0.1 хувиас бага
Сүрьеэ өвчнийг бууруулахад салбар дундын хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх **/МУ-н Засгийн газар, Олон улсын байгууллага, бүх шатны эрүүл мэндийн байгууллага, Төрийн бус байгууллага, хувийн хэвшил/**	Хүн амын дундах сүрьеэ өвчний дарамтын судалгаа хийгдсэн. Илрүүлэлтын түвшин 30% байна.	Илрүүлэлтийн түвшинг ДЭМБ-ын зорилтын 70% -д хүргэнэ.
Сургалт, сурталчилгааг олон нийтэд хүртээмжтэй, оновчтой хүргэх	Бүх хэвлэл мэдээллийн хэрэгслийг ашиглаж байна	Нийгмийн сүлжээг илүү ашиглана. Иргэдийн хандлага өөрчлөгдөнө.

5. Тусламж, үйлчилгээнд дэвшилтэт технологи, инновацийг нэвтрүүлэх

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа	Одоогийн байдал	Цаашид хүрэх дүн
Биоаюулгүй ажиллагааны 3-р зэрэглэлийн лабораторийг ашиглалтанд оруулах	Улсын комисс хүлээн авах	Барилга ашиглалтад орно
ОЭТС-ийн 120 ортой эмнэлэг ашиглалтанд оруулах	Газар шийдвэрлэгдэж, зураг төсөв хийгдсэн.	Эмнэлэг ашиглалтад орно.
WHONET сүлжээг улсын хэмжээнд өргөжүүлэх	ХСҮТ, УНТЭ, Улсын 2, 3-р эмнэлэг, ГССҮТ, ЭХЭМҮТ, ХӨСҮТ, 21 аймаг, 9 дүүргийн лабораторийн сургалт хийсэн	Улсын хэмжээнд бүрэн нэвтрүүлсэн байна.
Хавьтал судлалын Go.Data программыг үндэсний түвшинд ашиглах	ДЭМБ-н тусламжтай тоног төхөөрөмж хүлээн авсан. ХӨСҮТ-д сургалт зохион байгуулсан.	Улсын хэмжээнд сургаж, нэвтрүүлнэ.
Зөвлөх поликлиник болгон төрөлжүүлэх	Үйлчилгээ авахын тулд олон дамжлагатай.	Үйлчлүүлэгчийн хүлээгдэл чирэгдлийг бууруулж, чанарын тогтолцоонд дэвшил гарна.
Сүрьеэ өвчний тусламж үйлчилгээг нэг цэгийн болгон зохион байгуулах	Олон байршил дамжиж үйлчилгээ авч байна.	Халдвар хамгааллын дэглэм сайжирч, чирэгдэл багасна.
Урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн нэг цэгийн үйлчилгээ нэвтрүүлэх	Төрөлжсөн нарийн мэргэжлийн эмчийн нөөц дутмаг байна.	Урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн чанар хүртээмж сайжирна.

2021-2024 оны
хөгжлийн төлөвлөгөө

5. Тусламж, үйлчилгээнд дэвшилтэт технологи, инновацийг нэвтрүүлэх

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа	Одоогийн байдал	Цаашид хүрэх дүн
Өндөр эрсдэлтэй халдварт өвчний үйлчлүүлэгчийн өрөөг сөрөг даралттай болгох	Хагас автомат сөрөг даралттай өрөө	Бүрэн автомат сөрөг даралттай өрөө болгоно.
Оношилгоо, эмчилгээний шинэ арга, аргачлал нэвтрүүлэх	1. Мэс заслын сөрөг даралттай өрөө, MRI, C-ARM байхгүй байна. 2. IGRA шинжилгээний аргыг хэрэглэдэггүй. 3. Элэгний биопси, Fibro scan аппарат байхгүй.	1. Уушгины бус (нуруу нугас) сүрьеэгийн мэс заслын бэхэлгээт болон нөхөн сэргээх эмчилгээ нэвтрүүлснээр хөдөлмөрийн чадвар алдалт 6 сараас 14 хоног болж буурна. 2. Далд хэлбэрийн сүрьеэг илрүүлдэг болно. 3. Оношийн баталгаажилт сайжирна.
Хүчилтөрөгчийн үйлдвэр, хийн систем бий болгох	Хүчилтөрөгчийн үйлдвэр байхгүй боловч, хийн системд нийт орны 15% нь холбогдсон.	Хүчилтөрөгчийн үйлдвэр байгуулна. Хийн системд нийт орыг 100% нь холбогдоно.
Үйлчлүүлэгчийн эрх, аюулгүй байдлыг сайжруулах	Эд, эсийн лабораторийн багаж, тоног төхөөрөмж, урвалж бодисын дутмаг байдлаас шалтгаалж яаралтай шинжилгээ, хавдрын ялган оношилгоо хийх боломжгүй .	Оношийн баталгаажилт эрс сайжирч, үйлчлүүлэгчийн аюулгүй байдал, чанарын дэвшил гарна.

5. Тусламж, үйлчилгээнд дэвшилтэт технологи, инновацийг нэвтрүүлэх

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа	Одоогийн байдал	Цаашид хүрэх дүн
Олон эмэнд тэсвэртэй сүрьеэгийн богино хугацааны эмчилгээний горимд шилжүүлэх	2016 оноос STREAM судалгаа эхэлсэн. **160** хүн эмчилгээнд хамрагдсан. Судалгааны эхний үр дүн 63%	18-24 сар байсныг 9-11 сар болгож, уух эмийн тоо 3 дахин багассан. Богино хугацааны тарилгагүй горимд шилжинэ.
Халдварт өвчний тусламж, үйлчилгээг хиймэл оюун ухаанд тулгуурлан хөгжүүлэх	БНСУ-ын VUNO компанийн программ хангамж ашиглан, БЗДХ-ын бактериологийн шинжилгээг хийх талаар хэлэлцэж байна. Цаашид дүрс оношилгооны шинжилгээг хийх талаар судалж байна	Халдварт өвчин эмгэгийг эрт илрүүлж, эмчлэх боломжийг бүрдүүлнэ.

6. Мэдээллийн нэгдсэн тогтолцоо, удирдлага

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа	Одоогийн байдал	Цаашид хүрэх дүн
Мэдээлэл технологийн дэд бүтцийг сайжруулах	• Интернэт, дотоод сүлжээнд 13 байр хоорондоо шилэн кабелиар холбогдож, 12mb хурдтай интернэт үйлчилгээг Ситинет ХХК авч байна. • Зориулалтын 1 серверийн өрөө, 6 сервер (huawei-2, PACS-1, Domain controller -1,), • 450 computer • Телеконференцийн 2 өрөө, • Сүлжээний шинэчлэлийг 2019 онд 13 байрны 40%-д хийсэн.	Дотоод сүлжээний шинэчлэл хийснээр өгөгдөл дамжуулах хурд 10/100 – 100/1000 болно. Цахим эмнэлгийн программыг нэвтрүүлэх явцад шаардлагатай тоног төхөөрөмжийг шинэчилнэ.
Мэдээлэл, сүлжээний аюулгүй байдлыг хангах	Одоогоор ЭМС-ын мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангах журмыг мөрдөж байна. Глобаль сангийн 2021-2024 оны төсөвт 3 жилийн лицензтэй firewall төхөөрөмжийг захисан.	Байгууллагад шинээр нэвтэрч байгаа технологуудтай уялдуулан, мэдээллийн аюулгүй байдлын журмыг шинээр боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.
Эмчилгээ, оношилгоо, сургалтанд алсын зайн анагаах ухааныг өргөжүүлэх /ЭМЯ, УХТЭ/	Үндэсний оношилгоо, эмчилгээний төвийн төхөөрөмж суурилагдсан. 2 алсын зайн зөвлөгөөний өрөө байгаа. Цаашид тоног төхөөрөмжийг сайжруулж, өргөжүүлэх зорилгоор Глобаль сангийн 2021-2024 оны төсөвт санал өгсөн.	Улсын хэмжээнд зохион байгуулдаг зарим сургалтуудыг алсын зайнаас сургах боломж бүрдэнэ. Эдийн засаг, цаг хугацаа хэмнэнэ.
ERP(Enterprise resource planning) систем нэвтрүүлэх	Санхүү, цалин, цаг бүртгэлийн программ тус тусдаа, хүний нөөцийн системгүй. Төрийн албаны HRMS –д төрийн албаны маягтыг бүртгэдэг.	Санхүү, хүний нөөц, сургалт, цаг бүртгэл, тоног төхөөрөмж, дотоодын албан бичиг гэх мэт төвийн үйл ажиллагаа бодит хугацааны нэгдсэн удирлагатай болно. Ажлын ачаалал, хүний нөөц, санхүү, хөрөнгийн зохион байгуулалт, төлөвлөлт эрс сайжирна. ЭМХТ, Төрийн албаны зөвлөлд мэдээллийг солилцдог болно.
Мэдээлэл технологийн боломжийг удирдлага зохион байгуулалтад ашиглах	Domain controller зохион байгуулах зорилгоор File server-1 ширхэг байна. Мэдээлэл технологийн инженерүүдийг 1 удаагийн сургалтад хамруулсан.	Domain controller/Active directory нэвтрүүлнэ.

2021-2024 оны хөгжлийн төлөвлөгөө

6. Мэдээллийн нэгдсэн тогтолцоо, удирдлага

Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа	Одоогийн байдал	Цаашид хүрэх дүн
"eHealth" програмыг бүрэн нэвтрүүлэх	Хэвтэн эмчлүүлэх 16 -4 буюу 50%, Лаборатори 7-2 буюу 28% Амбулатори -3-1 Онош зүй-1-0 Яаралтай тусламж 1-0 ЭМЯ, Мэдээллийнэ аюулгүй байдлын газар АБГ, ЭМХТ, "" **Metronetwork** ХХК хамтран үнэлгээ хийсэн.	ЭМЯ-аас eHealth програмын боловсруулалт, нэвтрүүлэлт эрчимжүүлэх шийдвэр гарвал, 100 хувь нэтрүүлнэ.
Мэдээлэл солилцох нэгдсэн тогтолцоо бүрдүүлэх /ЭМЯ, УДТ, МАБГ, ЭМДЕГ, ЭМХТ, ХСҮТ, ЭХЭМҮТ гэх мэт/	1. Дархлаажуулалтын хамралтын систем, 2. Эрт сэрэмжлүүлэх, хариу арга хэмжээний EWAR, 3. Вакцины нөөцийн менежментийн VSSM, 4. Сүрьеэгийн бүртгэл мэдээллийн TUBIS, 5. ТТӨ-ий харуулдан тандалтын FLU, 6. Архаг гепатитын эмчилгээний систем (зогсоосон) 7. Хавьтал судлалын Go.Data улсын хэмжээний мэдээлэл цуглуулж, хариу арга хэмжээ авдаг системүүд ажиллаж байна.	Дэлхийн банкны "Цахим эрүүл мэнд" төслийн хэрэгжүүлж буй Эрүүл мэндийн энтерпрайс архитектор, өгөгдөл солилцооны платформын дагуу мэдээллийг солилцдог болгоно. Үр дүн: Жишээ нь: Товлолын вакцины картыг e-Mongolia, ТҮЦ машинд холбож, 2018 оноос хойш төрсөн хүүхдийн вакцин хийсэн тухай мэдээллээ авдаг болно. Мөн эрүүл мэндийн салбарын ажлын ачаалал эрс буурч, мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийж, хариу арга хэмжээг оновчтой авч хэрэгжүүлнэ.
Бусад байгууллагаас хэрэгжүүлж буй цахим төсөлд оролцох ЭМЯ, ЭМДЕГ, ЭМХТ, Улсын бүртгэлийн газар, Төрийн албаны зөвлөл	COVID-19 цар тахлын үеийн нөөц, тандалтын burtgel.mohs.mn системд мэдээлэл оруулж байна. 1800-0119 цаг захиалгын нэгдсэн дуудлагын төвд ХӨСҮТ ажиллаж байна. CallPro үйлчилгээнд 100 дугаарт холбогдон ажиллаж байна. Улсын бүртгэлийн ерөнхий газрын төрсөн хүүхдэд регистр өгдөг програм. ЭМДЕГ-н эмийн жорын систем. Төрийн албаны зөвлөлийн HRMS гэх мэт	Мэдээллийг нэг сувагаар хуваалцдаг болно.

2021-2024 оны хөгжлийн төлөвлөгөө

6. Мэдээллийн нэгдсэн тогтолцоо, удирдлага

2017 онд сонгогдсон аймаг, дүүрэгт мэдээллийн тогтолцоонд үнэлгээ хийсэн.

Анхаарал хандуулсанд баярлалаа